

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Odezwa Polskiego Komisarjatu Plebiscytowego dla Górnego Śląska w sprawie realizacji reformy rolnej na Górnym Śląsku przez Polskę

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

TR 037.012

Data wydania oryginału

Ok. 1920

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Digitalizacja

Polska reforma rolna.

Sejm ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie uchwalił w dniu 15-go lipca 1920 r. wiekopomne dzieło, t. j. ustawę o wykonaniu reformy rolnej.

Ustawa ta dąży do zaprowadzenia ładu, porządku i sprawiedliwości w stosunkach rolnych na wszystkich ziemiach polskich, zamierza je przebudować i naprawić, poręczając ludności, iż każdy, kto chce i może pracować na roli, otrzyma na własność takie gospodarstwo, że będzie mógł spokojnie i dostatnio żyć razem z rodziną na własnym kawałku ziemi.

Skąd się weźmie ziemię na reformę rolną?

Dla obdzielenia ziemią tych, którzy jej nie mają i tych, którzy jej mają za mało, przeznacza Państwo Polskie na parcelację w pierwszym rzędzie: dobra państwowe, dobra b. rodzin panujących, dobra wykupione od Polaków przez rządy zaborcze dla pruskiej i rosyjskiej kolonizacji, oraz wszelkie dobra duchowne¹⁾ biskupie, klasztorne, kościelne i plebańskie). W drugim rzędzie przeznacza się na powyższy cel dobra prywatne większych właścicieli (posiedzieli) na wszystkich ziemiach polskich, które rząd przymusowo wykupi (wywłaszczy).

Nikt nie będzie mógł więcej posiadać niż 180 ha ziemi!

Po rozparcelowaniu dóbr wymienionych znikną wreszcie w Polsce chłopi-nędzarze i chłopi-komornicy, mający na wyżywienie zaledwie kawałek ziemi. Znikną też w Polsce wielkie obszary i latyfundja, bo właściciele większych majątków będą mogli zatrzymać w posiadaniu najwyżej 180 ha (około 310 morgów polskich) a w okolicach podmiejskich i w ośrodkach przemysłowych i fabrycznych tylko 60 ha.

Ile zapłacą za ziemię ci nowonabywcy?

Ustawa polska o reformie rolnej poręcza i zapewnia, że nabywcy nie będą płacili wygórowanych cen za ziemię parcelowaną, ani nie będą płacili tyle, ileby posiadaciele dotychczasowi kazali sobie za nią płacić, albowiem artykuł 13 ustawy stanowi, że cena wykupna ziemi z rąk właścicieli ma stanowić połowa ceny targowej, prawnej za majątki o przybliżonym obszarze w danej okolicy. — Po niskiej więc cenie będzie Rząd Polski odsprzedawał nowonabywcom wywłaszczoną ziemię.

Dla tych zaś, co nie mają środków na kupno gospodarstwa, Państwo przeznaczyło już odpowiednie fundusze tak, że tym właśnie biedniejszym, którzy najbardziej ziemią łakną i jej potrzebują, Państwo pomoże do zakupu gospodarstwa i do jego urządzenia w formie długoterminowego kredytu, a oni pożyczkę będą spłacali w dogodnych ratach.

Któż otrzyma ziemię przymusowo wykupioną a przez Państwo parcelowaną?

Pierwszeństwo w nabywaniu ziemi przysługuje inwalidom wojskowym, zdatnym do pracy na roli oraz żołnierzom i ochotnikom armii polskiej, którzy służyli lub służą na froncie.

Po tych ofiarach wojny i obrońcach Ojczyzny z kolei otrzymają ziemię: służba folwarczna i bezrolni, pozbawieni pracy przez parcelację oraz małorolni właściciele karłowatych gospodarstw, sąsiadujących z parcelowanym folwar-

kiem a następnie inni robotnicy rolni i małorolni sąsiedniczych drobnych gospodarstw.

Inwalidzi oraz żołnierze, co się w walkach za Ojczyznę szczególnie odznaczyli, otrzymają w razie braku środków ziemię za darmo a prócz tego długoterminową pożyczkę na zagospodarowanie się. Polska ustawa rolna stwarza fundusz na bezpłatne obdzielenie ziemią obrońców Ojczyzny.

Robotnicy będą także obdzieleni ziemią!

Wedle polskiej ustawy agrarnej, grunta położone w pobliżu miast i ośrodków przemysłowych i fabrycznych będą rozparcelowane pomiędzy robotników, aby i oni mieli własny dach nad głową i kawałek ziemi (do kilka morgów) na wyżywienie rodziny, i aby mogli po wyczerpującej a ciężkiej pracy w kopalniach i fabrykach wytchnąć i odpocząć na własnym zagonie zdala od warsztatu pracy i od dusznego powietrza miejskiego.

Kto przeprowadzi polską reformę rolną?

Do przeprowadzenia reformy rolnej powołało Państwo Polskie — Urzędy Ziemiańskie. Aby jednak uniknąć pokrzywdzenia czy jednostronności ze strony urzędników, osobna ustawa o organizacji Urzędów Ziemiańskich stworzyła komisje ziemiańskie, do których wchodziły szerokie warstwy społeczeństwa. Obywatele więc ze sfer małorolnych, bezrolnych, robotników wiejskich i inwalidów współdziałają w tych komisjach wspólnie z urzędnikami ziemiańskimi i rozstrzygają w najważniejszych sprawach nowego ustroju rolnego na ziemiach polskich.

Ludu Górnośląski!

Porównaj teraz bezstronnie przedstawione wyżej postanowienia polskiej reformy rolnej z odpowiednimi postanowieniami niemieckiej ustawy, t. zw. Reichssiedelungsgesetz, a sam ocenisz owe ogromne korzyści, jakie przynosi ci polska ustawa o reformie rolnej.

Wedle polskiej reformy rolnej olbrzymie obszary ziemi uprawnej będą rozparcelowane i dane na własność pomiędzy bezrolnych i małorolnych — wedle niemieckiej ustawy tylko nieznaczna część ziemi wielkich posiadzieli pójdzie na parcelację i to przeważnie w formie dzierżawy.

Wedle niemieckiej ustawy w nabywaniu parcelowanej ziemi ubiegnie Ciebie — Synu tej polskiej ziemi — niemiecki kolonista sprowadzony tu z zachodu, gdyż rząd niemiecki zamierza sprowadzić tutaj tamtejszą ludność „um aus dem übervollen Westen dem Osten frisches Blut zuzuführen.“ (Taschengesetzsammlung 94 Reichssiedelungsgesetzes, str. V).

Zrządzeniem Opatrzności i serdeczną krwią synów przelaną w tej strasznej wojnie Ojczyzna nasza powstała Wolna, Niepodległa i Zjednoczona. Zmartwychwstałe Państwo Polskie skupia wszystkie swe dzieci pod opiekuńcze skrzydła; a obecnie wzywa Cię do siebie — prastaro dzielnicę piastowską!

Za niewiele dni masz Ludu Górnośląski swym głosem zmanifestować, że jesteś polskim ludem, że chcesz do Polski należeć i pragniesz, aby ta ziemia górnośląska polską ziemią pozostała. Wtedy to dobrodziejstwa polskiej reformy agrarnej oddadzą Ci ziemię twych ojców we władanie i na własność — a Państwo Polskie zapewni Ci na tej ziemi wolność i dobrobyt!

Polski Komisariat plebiscytowy dla Górn. Śląska.

Die polnische Agrarreform.

Die Konstituante der polnischen Republik brachte am 15. Juli 1920 ein denkwürdiges Werk durch Annahme der Ausführungsbestimmungen zur Agrarreform zustande.

Diese Ausführungsbestimmung bezweckt die Einführung ordentlicher und rechtlicher Zustände in den Landbesitzverhältnissen in allen polnischen Gebietsteilen, sie beabsichtigt weiterhin ihre Neuordnung und Besserung, indem sie der Bevölkerung verbürgt, dass **ein jeder, der Lust und Fähigkeit hat, sich dem Ackerbau zu widmen, eine solche Wirtschaft zu eigen bekommt, die ihm und seiner Familie ein ruhiges und auskömmliches Dasein auf eigener Scholle ermöglicht.**

Woher nimmt man das Land zur Durchführung der Agrarreform?

Zur Verteilung und Parzellierung unter diejenigen, die kein Ackerland besitzen, oder eine zu geringe Fläche ihr eigen nennen, bestimmt der polnische Staat in erster Linie Staatsdomänen, Besitzungen ehemals regierender Häuser, den durch die Teilungsmächte von den Polen aufgekauften und zur preussischen und russischen Ansiedlungen bestimmten Boden, ferner alle Güter der Geistlichkeit. In zweiter Linie bestimmt man für obigen Zweck den privaten Grossgrundbesitz in allen polnischen Gebietsteilen, den die Regierung zwangsweise aufkauft (durch Enteignung).

Niemand wird mehr als 180 ha Ackerland besitzen dürfen!

Nach der Parzellierung der erwähnten Besitzungen wird endlich in Polen der arme Bauer und der Häusler, der zur Bestreitung seines Lebensunterhaltes kaum ein kleines Stück Erdboden besitzt, verschwinden. Es wird auch in Polen der Grossgrundbesitz und die Latifundienwirtschaft ihr Ende erreichen, denn die Ritterguts- und Grossgutsbesitzer werden höchstens 180 ha (ungefähr 310 polnische Morgen) in den Stadtbezirken und in den Industrie- und Fabrikzentren sogar nur 60 ha Grundbesitz behalten.

Wieviel wird man für das neu erworbene Land zu zahlen haben?

Die Ausführungsbestimmung zur polnischen Agrarreform verbürgt, dass die Neuerwerber für das parzellierte Land weder übertrieben hohe Preise, noch auch soviel entrichten werden, wieviel die bisherigen Besitzer dafür verlangen würden, den der Art. 13 der Bestimmung setzt fest, dass der Erwerbspreis die Hälfte des gesetzlichen Marktpreises (für Güter von annähernd gleichem Umfang in demselben Gebiet) betragen soll. Die Polnische Regierung wird also das enteignete Land den Erwerbern zu niedrigen Preisen verkaufen.

Für diejenigen dagegen, welche die zum Kauf einer Landwirtschaft nötigen Geldmittel nicht besitzen, hat der Staat schon die erforderlichen Summen bereitgestellt, sodass er gerade dem ärmsten Teil der Bevölkerung, der am meisten nach eigenem Grund und Boden hungert und am bedürftigsten ist, zum Kaufe einer eigenen Landwirtschaft und deren Einrichtung durch Gewährung langfristiger Kredite, die in günstigen Raten zurückzuzahlen sind, verhilft.

Wer wird das zwangsweise aufgekaufte und von staatswegen parzellierte Land erhalten?

Den Vorzug beim Erwerb von Land geniessen die Kriegsbeschädigten, sei es aus der polnischen oder deutschen Armee, die zur Landarbeit fähig sind, sowie Soldaten und Freiwillige des polnischen Heeres, die im Felde gestanden haben oder noch jetzt Kriegsdienste an der Front tun.

Nach diesen Opfern des Krieges und Verteidigern des Vaterlandes erhalten in zweiter Linie das parzellierte Land: Das Hofgesinde und die landlose Bevölkerung, ferner die infolge der Parzellierung arbeitslos Gewordene, weiter die Kleinbauern und Besitzer armseligen Restlandes, das dem

parzellierten Gut benachbart ist und schliesslich alle anderen Landarbeiter und Kleinbauern, der benachbarten Kleingüter.

Kriegsbeschädigte und Soldaten, die sich im Kampf ums Vaterland besonders ausgezeichnet haben, erhalten im Falle der Mittellosigkeit den neuen Landbesitz vollständig kostenlos und ausserdem noch ein langfristiges Darlehen zur Einrichtung ihrer Wirtschaft. Die polnische Agrarreform schafft dabei einen Fonds zur unentgeltlichen Verteilung von Land an jene, welche im Kampf um die Heimat ihr Blut vergossen haben. **Auch unter die Arbeiter wird Land zur Verteilung gebracht!**

Nach dem polnischen Agrargesetz wird der in der Nähe der Städte- und Fabriken und Industriezentren gelegene Grund und Boden bei der Parzellierung ausschliesslich zugunsten der Arbeiter verwendet, damit auch sie von nun an ein eigenes Haus, einen eigenen Hof und ein eigenes Stück Ackerland (bis zu mehreren Morgen) zur Erhaltung ihrer Familie besitzen.

Wer soll die polnische Agrarreform durchführen?

Zum Zwecke der Durchführung der Agrarreform hat der Polnische Staat sogenannte „Bodenverteilungsämter“ ins Leben gerufen. Um jedoch der Benachteiligung und Einseitigkeit seitens der Beamten vorzubeugen, hat man durch ein besonderes Ausführungsgesetz über die Bildung dieser Bodenverteilungsämter Bodenkommissionen geschaffen, in denen die breitesten Schichten der Bevölkerung vertreten sind.

Oberschlesisches Volk!

Vergleiche jetzt ohne Voreingenommenheit die oben dargestellten Bestimmungen der polnischen Agrarreform mit den entsprechenden Bestimmungen des deutschen sogenannten „Reichssiedelungsgesetzes“ und Du wirst selbst die riesigen Vorteile, die Dir die polnische Agrarreform bietet, beurteilen können!

Nach der polnischen Agrarreform werden gewaltige Gebiete fruchtbaren Ackerlandes parzelliert und an die landlose Bevölkerung und die Kleinbauern als ihr eigener, unbestreitbarer Besitz verteilt werden, — nach dem deutschen Gesetz unterliegt nur ein geringer Teil des Grossgrundbesitzes der Parzellierung und dies noch vorwiegend in der Form der Verpachtung.

Nach dem deutschen Siedelungsgesetz wird Dir, dem Sohn dieser polnischen Erde der deutsche, aus dem Westen her importierte Kolonist im Erwerb der neuen Landparzellen zuvorkommen, denn die deutsche Regierung beabsichtigt ja die dortige Bevölkerung hier anzusiedeln, „um aus dem übervollen Westen dem Osten frisches Blut zuzuführen,“ wie es im Reichssiedelungsgesetz heisst (Taschengesetzsammlung 94. Reichssiedelungsgesetz Seite V).

Durch Fügung der Vorsehung und das in diesem furchtbaren Kriege vergossene Blut seiner Söhne erstand unser freies, unabhängiges und vereinigt Vaterland; der wiedererstandene polnische Staat schart alle seine Kinder schützend um sich; und jetzt ruft er auch Dich zu sich, — Du uraltes Piastenland!

In wenigen Tagen sollst Du, Oberschlesisches Volk, Deine Stimme erheben und vor aller Welt bekunden, dass Du ein polnisches Volk bist und dass Du den Wunsch hegst, zu Polen zu gehören, damit dieses ober-schlesische Land ein polnisches Land bleibt. Und dann werden Dir die Wohltaten der polnischen Agrarreform die Herrschaft über das Land Deiner Väter, dessen unbestrittener Besitzer Du bist, zurückgeben und der Polnische Staat wird auf diesem Boden Freiheit und Wohlergehen gewährleisten.

Das Polnische Abstimmungskommissariat für Oberschlesien.